

РЭНИМ КЭНЧЭЛИ

АҒЛА КӨНҮЛ

РӘҺИМ КӘНЧӘЛИ

АҖЛА
КӨҖҮЛ

КӨНЧӨ – 2005

Редактор:

Намиг БАБАЈЕВ

Бәдии редактор:

Илһамә БАЈРАМОВА

Корректор:

Шөлә ИСКӘНДӘРОВА

“Агла көнүл” шерләр китабы Рәһим Көнчәлинин охучуларла биринчи көрүшүдүр. Китабда әсасән, јурд һәсрәтли шерләр топланмышдыр. Бу шеирләрдә Вәтәнә, торпага севки мотивләри үстүнлүк тәшкил едир.

“Агла көнүл” китабынын охучулар тәрәфиндән рәг-бәтлә гаршыланачагына инанырыг.

Р $\frac{4702060202}{096-05}$ Грифли нәшр

@.2005.

ПОЕТИК ДУҶҒУЛУ ҲИССЛӘР

Рәһим Кәнчәли (Исагов) “Ағла көнүл” китабы васитәси илә Вәтән, јурд һәсрәтини охучулары илә бөлүшмәјә сәј кәстәрир, шеир дүнјасына баш вурмаға сәјлә чалышыр. Гәрибликлә барышыб таблаша билмәјән Рәһим доғма јурду Азәрбајчана, боја-баша чатдығы Кәнчәјә чан атыр, гуш кими ганадланараг о јерләрә учмаг истәјир. Рәһим Кәнчәлинин шеирләри өзүнүн дәсти-хәтти илә сечилир.

“Ајрылыг” шеириндә јазыр:

*Узаг душдум јаман күндә Вәтәндән,
Сорағларам һәр күн кәлиб-кедәндән.
Хәбәр верин мәнә Гәдим Кәнчәдән,
Көз салыб синәмә аман ајрылыг.*

вә јахуд:

*Јахшы күну јахшы көрүб анмадым,
Јахшы күндә алышмадым-јанмадым.
Гәриблији доғма Вәтән санмадым,
Рәһими ағлајыр каман, ајрылыг.*

Китабда мұхтәлиф мөвзулу шеирләр дә вардыр. Бу шеирләрдә дә инсана мәһәббәт һиссләи үстүнлүк тәшкил едир. “Дәјмә хәтринә” шеириндә дејилер:

*Јашајыб чаһанда чатсан әһдинә,
Садә ол һеч кәсин дәјмә хәтринә.
Гәфилдән бир адам әл ачса сәнә,
Кәмәк ет, дәјмә сән онун хәтринә.
«Дәјмә хәтринә».*

Рәһим Кәнчәли бәдхәһ, һагис адамларла да барышмыр, онлара гаршы барышмаз мөвгедә дајаныр.

*Вар үчүн өзүнү көзә соханлар,
Пулдан өтрү нечә еви јыханлар.
Јалтаглыгла кедиб баша чыханлар,
Алдадыбан сәни дилләрә салар.
«Салар»*

Өмрүнүн мүдрик чағында һәјатын бүтүн сынагларындан чыхан Рәһим Кәнчәли мисраларында тәвазәкарлыгла “Мән шаир дејиләм” - дејир. Амма онун јашадығы сыхынтылар вә дүнјанын ағры-ачысына ләјагәтлә синә кәрмәји ше

ирләрində поетик бир диллә чох көзәл вурғула-
ныр. Гәлбинин һәрарәти һопмуш мисралар Вә-
тәнинә вә аиләсинә бағлы инсанын көврәк дү-
ғуларындан хәбәр верир. Елә бу көврәкликлә:

*Вәтән һәсрәти илә чырпыныр үрәк,
Синәми дағлады, јандырды фәләк,
Ајрылыг дәрдинә чәтиндир дөзмәк,
Бу јолда сән мәнә бир имдад ејлә.*

«Ејлә»

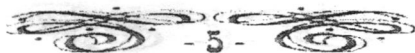
- дејир

“Ағла көнүл” китабы бир гәлбин һарајы, фәр-
јадыдыр десәк јанылмарыг. Онун шеирләрини
охунаглы едән дә елә бу чаларлардыр. Шаир аи-
ләјә мәһәббәтини шеирләринин бириндә белә
дилә кәтирир:

*Ана тәк һәр заман чәкәр чәфаны,
Даима дәрдинә едәр даваны,
Сәнә хатырлардар доғма ананы,
Кишијә үрәкдир һәјат јолдашы.*

«Һәјат јолдашы».

“Анадыр–ана” шеириндә өвладларына нәси-
һәтлә Вәтәни, ананы севмәјә чағырыр.

*Нә ола Рәһими өвладлар гана,
Севә анасыны һеј јана-јана.
Баласы јолунда галхан үсјана,
Мүгәддәс бир варлыг анадыр-ана.*

«Анадыр ана».

Гүрбәт гатарынын даими сәрнишини олан Русијанын пајтахты Москвада мүһачир һәјаты јашајан һәмвәтәнләри илә ејни дәрди чәкән Рәһим Кәнчәли “Нејләјим” шериндә талеји илә барышмаг мәчбуријјәтиндә галыр.

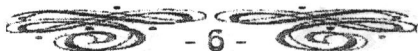
*Јәгин ки, талејим јазылыб белә,
Ахыдыб өмрүмү дөндәрдим селә,
Гүрбәтин һалыны мән биллә-билә,
Өзүмү гүрбәтә салдым нејләјим?*

«Нејләјим».

Бу чәтин јолда поетик дүјғулу һиссләрә малик олан Рәһим Кәнчәлијә уғурлар арзулајырыг.

Гасым ГЫРХГЫЗЛЫ,
шаир-набир, Мәһәммәд Әсәдов
адына мукафат лауреаты.

* * *

АМАН АЈРЫЛЫГ

*Узаг дүшдүм жаман күндө Вэтэндэн,
Сорагларам һәр күн кәлиб – кедәндән,
Хәбәр верин мәнә Гәдим Кәнчәдән,
Көз салыб синәмә аман, ајрылыг.*

АҲРЫЛЫГ

АҲрылыг дәмләри кәлиб јетишди,
Көврәлир үрәјим аман, аҲрылыг.
Елә бил чисмимдә алышыр чаным,
Сарсыдыб агладыр, мәни аҲрылыг.

Думан, чискин алды мәним үстүмү
Көрән јохдур әршә галхан түстүмү,
Тәрк едирәм Вәтән мәнән күсдүмү?
Салыр мәни јаман күнә аҲрылыг.

Узаг дүшдүм јаман күндә Вәтәнән,
Сорагларам һәр күн кәлиб – кедәнән,
Хәбәр верин мәнә гәдим Кәнчәдән,
Көз салыб синәмә аман, аҲрылыг.

Јахшы күнү, јахшы көрүб анмадым,
Јахшы күндә алышмадым – јанмадым.
Гәриб јурду доғма Вәтән санмадым,
Рәһими аглајыр каман аҲрылыг.

АЈ КЭНЧЭ

Бүтүн јер үзүнэ бәллидир адын,
Бизи гызындырыр аловун-одун.
Дүшмәни олмусан јағынын-јадын,
Фираван јашасын халгын, ај Кәнчә.

* * *

Мүгәддәс торпагын әзиздир мәнә,
Вурулдум әзәлдән, вурулдум сәнә
Сәни горумага кәрмишәм синә,
Әјмәди гәддини һеч ким, ај Кәнчә.

* * *

Дүшмәнләр өнүндә мәрданә дурдун,
Кечәли-күндүзлү сәнкәрләр гурдун,
Хаин душмәнләри кери отуртдун,
Севинди Рәһимин гәлби, ај Кәнчә.

24.12.95.

А КЭНЧӨ

Жадымдан чыхмајыр сенин чөлалын,
Адына-санына гурбан, а Кэнчө.
Анчаг рөјаларда көрүрөм сени,
Чыхармы жадымдан адын а Кэнчө.

* * *

Чаванлыг јашларым кечибдир сөндө,
Арха-дајаг олдун мөнө дар күндө.
Низаминин нөфси вардыр синөндө,
Тапшырыб кәлмишәм сәнө, а Кэнчө.

* * *

Үрөјим кәдәрли, көзүм јашлыдыр
Мүгәддәс торпагын гаја, дашлыдыр
Сәнсизлик Рәһими јаман сарсыдыр,
Чох чәкмәз гојнуна кәләр, а Кэнчө.

03.01.96.

НИНЧИЛ НӨТӨ

КӨНҮЛ

Өмрүмүн багчасы ачар чичэк-күл,
Күллэрим солубдур гэмлидир көнүл,
Нэлэ ки, багчада вәфалы бүлбүл,
Охујур дәрдләрдән һавалы көнүл.

Нәјатда бағ солур, гысалыр өмүр,
Гочалыг бир јандан бағрымы сөкүр,
Башымын үстүнә думан-чән чөкүр,
Апарыр зүлмәтә сәјјари көнүл.

Јох имиш дүнјанын һеч етибары,
Гысалыр Рәһимин өмүр јоллары,
Вәтәндә көрдүјүн о хош анлары,
Саларсан јадына вәфалы көнүл.

01.12.96.

ВЭТЭН ГЭДРИНИ

Вэтэнин сизлэрэ дејим дәрдини,
Чохлары билмәди торпаг гәдрини,
Дидәркин салдылар гызы, кәлини
Хаинләр билмәди Вэтән гәдрини.

* * *

Дүшмәнә верилди Шуша галасы,
Солду чәмәниндә күлү, лаласы
Нанәчиб инсана вармы мәнәсы?
Наданлар билмәди Вэтән гәдрини.

* * *

Верилди торпаглар, таланды јурдлар,
Дарышды даглара о ачы гурдлар,
Дүшмәнә сатылды нагис, мангутлар
Хаинләр биләрми Вэтән гәдрини?

* * *

Гансызлар Агдама тутду диваны,
Охунмур “Забулу”, сусуб “Мугамы”,
Һаны бу торпагын Сејиди, Ханы
Наданлар биләрми Вэтән гәдрини?

* * *

Кәлбәчәр галајды асан верилди,
Күл-чичәји јад әлләрлә дәрилди,
Нечә икид нәм торпага сәрилди,
Шәрәфсиз биләрми Вэтән гәдрини?

04.12.96.

МЭНИ

Гүрбәтдә од тутуб үрәјим јаныр,
Исти јај күнүндә вүчудум донур,
Ҥамы мәни гәриб, дидәркин саныр,
Од дүшүр чисмимә јандырыр мәни.

Гочалтды бу јолда мәни ајрылыг,
Кечир өмүр, кетди әлдән чаванлыг
Санки көзләримә чөкүб гаранлыг,
Апарыр зүлмәтә талејим мәни.

Фәләк јыхды виран гојду гәлбими,
Гысалтды өмрүмү, әјди гәддими
Рәһимәм сизләрә дејим дәрдими,
Чох чәкмәз зәманә өлдүрәр мәни.

19.12.96.

КЭЛЭНДЭН БЭРИ

Ачылмыр үрэјим күлмэјир үзүм,
Вэтэндэн ажрылыб кэлэндэн бэри.
Вурулуб гэлбимэ ачылмаз дүјүн,
Јолуму гүрбэтэ саландан бэри.

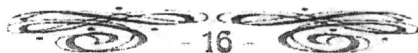
* * *

Фикирдэн, гүссэдэн ачылмыр башым
Ајрылыг дәрдини нечә дашыјым?
Чошгун селә дөнүб ахан көз јашым,
Вэтэндэн ажрылыб кэлэндэн бэри.

* * *

Рәһимин даима кәлиб сорагы,
О Күрүн мешәси олуб ојлагы.
О күндән олмушам көнүл дустагы,
Достлардан ажрылыб кэлэндэн бэри.

24.02.97.

АРТЫРЫР ГЭМИ

Истэрэм гэлбимин јазам дәрдини,
Пәришан көнлүмүн артыбдыр гәми,
Тәрк едиб кәләндән ана Вәтәни,
Үрәк дә күнбәкүн артырыр гәми.

Ајрылыг, гәриблик сыхыр гәлбими
Фикирләр даима сарсыдыр мәни,
Дүнјанын варындан үзүб әлими,
Даг чәкиб синәмә артырыр гәми.

Илк күндән тәләјим етмәјир көмәк,
Чисмимә од салды, јандырды фәләк
Дәрдләрә дөзмәјир вәфалы үрәк,
Дәрд алыр гәлбими артырыр гәми.

Рәһимәм, башымдан чәкилмир думан,
Бу күндән сабаһа етмирәм күман,
Өмрүмүн бағчасы олубдур талан,
Мәһв олур күлләри артырыр гәми.

09.02.97.

МЭНИ

Тэрк едиб кэлэндэн гэдим Көнчэни,
Салыбдыр миннэтэ гэбирлик мэни.
Вахтында билмэдим Вэтэн гэдрини,
Елэ бил ким исэ данлајыр мэни.

Алданыб һеч кэсин кирмэ бэһсинэ,
Чашарсан јолуну салар тэрсинэ
Заваллы гэлбимин кирдим гэсдинэ,
Дад чэкир элимдэн јандырыр мэни.

Ганана эзиздир Вэтэн торпагы,
Ајрылыг инсана чэкдирир дагы
Көнлүмүн о күндэн сөнүб чырагы,
Елэ бил зүлмэтэ сэслэјир мэни.

Гүссэдэн-фикирдэн агарды башым,
Күнбэкүн азалыр өмүрдэн јашым.
Өзүмлэ билмирэм нечэ барышым?
Барышсам үрэјим данлајар мэни.

Олмајыб тэмэннам гоча дүнјадан,
Үзмүшэм элими онун варындан,
Рэһимэм истэјим будур Танрыдан,
Өмүрлүк гүрбэтэ салмасын мэни.

ЕҖЛӘ

Агла, көнүл, аҗры дүшдүн вәтәндән
Мүгәддәс торпаға шикаҗәт еҗлә.
Билмирсән мәзарым һансы диҗарда,
Ахтарыб тап ону зиҗарәт еҗлә.

* * *

Вәтән һәсрәти илә чырпыныр үрәк,
Синәми дағлады, җандырды фәләк,
Аҗрылыг дәрдинә чәтиндир дөзмәк,
Бу јолда сән мәнә бир имдад еҗлә.

* * *

Азәри торпагы – о гибләкаһым,
Намусда, геҗрәтдә Кәнчәдир ганым
Истәрәм гоҗнунда әбәди галым,
Сән мәни көрәндә мәзәммәт еҗлә.

* * *

Зәманә Рәһими чәкди, апарды
Бабалар јурдуну јадыма салды.
Инан ки, үрәјим вәтәндә галды
Кәсдијим чөрәји сән һалал еҗлә.

Тел-Әвиз

1997.

ЈАНЫР ҮРӘЈИМ

Фәләјин торуна дүшдүм нејләјим?
Од салыб чисминә јаныр үрәјим.
Бу јашда гүрбәтә кәлиб дүшмәјим,
Көврәлдир гәлбими јаныр үрәјим.

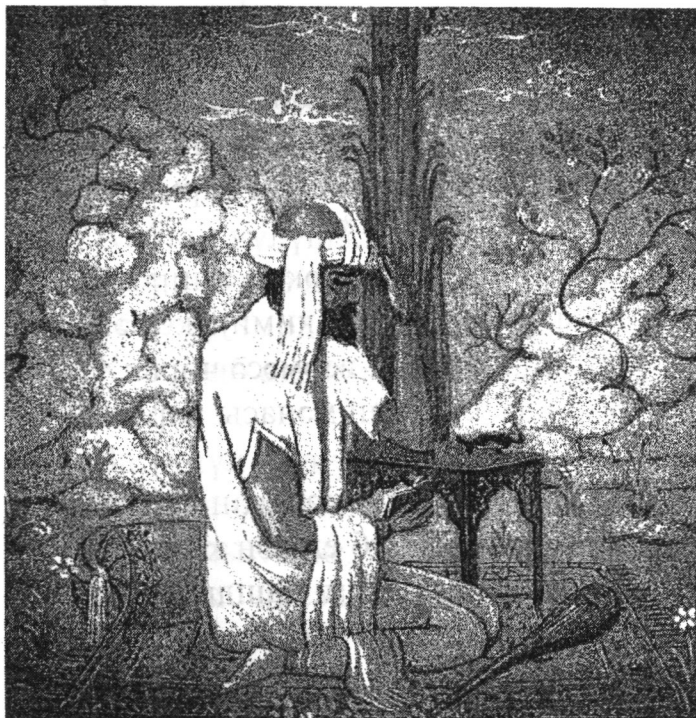
Јашадым өмрүмү олмадым нашы,
Јалварыб һеч кәсә әјмәдим башы,
Ахырда фәләклә гурдум савашы,
Кен дүшдүм вәтәндән јаныр үрәјим.

Дүшмүшәм гүрбәтә билмирәм нәдән,
Дад чәкир таләһим мәним әлимдән,
Гуртара билмирәм гәмдән-гүссәдән,
Алышыр одланыр, јаныр үрәјим.

Рәһимәм гәддими әјди гочалыг,
Агарды сачларым кетди чаванлыг,
Ғајытмаз өмрүмә бир дә о варлыг,
Итирдим, ахтарыр, јаныр үрәјим.

27.06.97.

ДҮНҲА

*Чохунун өмрүнү ејлэјир јары,
Гисмэти олмајыр неч кәсә вары.
Әлибош көндәрир мазара сары,
Даг чәкир инсана бивәфа дүнја.*

МЭНАСЫ ВАРМЫ

Тале нэзэриндэн салса инсаны,
Хэјала далмагын мэнасы вармы?
Әкдијин ағачдан бар көтүрмәсэн,
Ағачы әкмәјин мэнасы вармы?

Даима касыблар чәкиб әзијјәт,
Кимијә вар вериб, кимијә көмәк
Инсана јарадан вермәсә чәрәк,
Зор илә алмагын мэнасы вармы?

Танрыны јадына саласан кәрәк,
Фәгирә әл тутуб едәсэн көмәк,
Инсанда, ај Рәһим, дашдыса үрәк
Она чан демәјин мэнасы вармы?!

22.10.96.

САЛАР

Јадлара һеч заман етмә етибар,
О бир күн сәни дә торуна салар.
Чашдырыб варыны алар элиндән,
Мәчнун тәк чисмини чөлләрә салар.

Шејтан күлүшләрлә сәни алдадар,
Хејринә көз дикиб сәнә алчалар,
Ғоһуму, гардашы һөрмәтдән салар,
Хар едиб адыны чөлләрә салар.

Вар үчүн өзүнү көзә соханлар,
Пулдан өтрү нечә еви јыханлар,
Јалтаглыгла кедиб баша чыханлар,
Алдадыбан сәни дилләрә салар.

Јахшыны-јаманы ганасан кәрәк,
Рәһимә нә лазым миннәтли чөрәк,
Бир киши кишијә едәрсә көмәк,
Данышар тез ону һөрмәтдән салар.

17.10.96.

ВЕРМӘ СИРРИНИ

Дост дејиб бир надан севәрсә сәни,
Чалышыб сән она вермә сиррини.
Чох чәкмәз ачарсан она гәлбини,
Бир башга достуна ачар сиррини.

Јери кәлсә ишә салар дилини,
Ахыдар көзүнүн ачы селини,
Ишә салар фитнәсини-фелини,
Кәс башыны өзү вермәз сиррини.

Достунун сөзүнү сәнә чатдырар,
Доғруну кизләдиб јалан данышар,
Лазымсыз һәр ишә кәлиб гарышар,
Һамынын данышар, ачар сиррини.

Белә адамларын олмаз мәнлији,
Севмәз тој-бүсаты, нә дә шәнлији
Билинмәз һәјатда онун кимлији,
Аләмә сәс салар, ачар сиррини.

Јери кәлсә сәни чәтинә салар,
Имкан дүшсә валлаһ чаныны алар.
Рәһимин дә она нифрәти олар,
Җәл белә инсана вермә сиррини.

29.11.96.

АНАДЫР-АНА

Аналар чаһанда чох чәкир чәфа,
Бөјүдүб гызлары едирләр ана.
Чохуну вәзијјәт кәтирир чана,
Гатлашыр һәр дәрдә заваллы ана.

Бир мүддәт балаја верир ганыны,
Кәтирир дүнјаја өвлад пајыны,
Агардыр сачыны, верир чаныны,
Даима өвлада мүгәддәс ана.

Оғлунун арзусу јашадыр ону,
Һәр күн өвладынын гучур бојуну.
Истәр ки, өвладын етсин тојуну
Шад олуб севинир зәһмәткеш ана.

Нә ола Рәһими өвладлар гана,
Севә анасыны һеј јана-јана.
Баласы јолунда галхан үсјана,
Мүгәддәс бир варлыг, анадыр-ана.

07.01.97.

КЕДИР

Дэрдли көнүл кечэ-күндүз гэмдэдир,
Јаваш-јаваш өмүр кечир, күн кедир.
Јавалы үрәјим јаман тэләсир.
Баш алыб әлимдән һараса, кедир.

* * *

Әлимлә өмрүмү етмишәм көдәк,
Тәрсинә дөндәрди јолуму фәләк.
Дөзмәјир дәрдләрә синәмдә үрәк,
Торпаға, чөлләрә од салыб, кедир.

* * *

Инсанын үрәјә јох етибары,
Даима өлүмдән верир сорағы,
Рәһимин елә бил сөнүб чырағы,
Көчәрәк дүнјаја од гојуб, кедир.

БИЛЭР ГЭДРИНИ

Дэрд билэн инсана десэн дәрдини,
О билэр чаһанда сәнин гәдрини,
Дост дежиб ачарсан она сиррини,
Азалдар дәрдини билэр гәдрини.

Јахшыны-јаманы даим биләчәк,
Үрәкдән чан дежиб сәни севәчәк.
Һәр заман дәрдинә мәлһәм едәчәк,
Маһалда биләчәк сәнин гәдрини.

Рәһимәм достлара етмишәм күман,
Дост дежиб јолунда кечдим чанымдан,
Даима горујар сәни бәладан,
Чанына чан верәр, билэр гәдрини.

20.02.97.

ЛАЗЫМДЫР

Динлә, кәл сөзүмү сәрсәри, инсан,
Кәлләнә бир гэдәр ағыл лазымдыр.
Өвладлар јанында өтмүрсә сөзүн,
О күндән бојнуна чаты лазымдыр.

Ипини вермисән арвад әлинә,
Евдә дә өвладын бахмыр сөзүнә,
Гоһумлар ләнәти јағдырыр сәнә,
Дүнјада галмағын нәјә лазымдыр?

Һарамдыр дүнјада сәнин једијин,
Сәнә нифрәт едир чөрәк кәсдијин.
Дост-таныш јанында итиб мәнлијин,
Сәнин тәк кәдалар кимә лазымдыр?

Евиндә ганмырлар јахшы-јаманы,
Утанмыр әриндән сажмыр атаны,
Кејибләр әјнинә о дар туманы,
Де белә өвладлар нәјә лазымдыр?

Арвадын кејиниб шејтан донуну,
Кечирдир өвладын мирас тојуну,
Милләтин башына ачыр ојуну,
Бах белә анаја өлүм лазымдыр.

Сән илә арвадын јохдур бирлији,
Билмирдим сиздәки о кәдәлији.
Итириб евиниз бүтүн мәнлији,
Сизләрә Рәһим тәк гәним лазымдыр.

13.03.97.

ДҮНҲА

Инсанын өмрүнү тез вуруп баша,
Етибар етмирэм мэн сэнэ, дүнја.
Чохуну эзабла о јаш торпага,
Ведэсиз көндэрир даими дүнја.

Галмајыб неч кэсин һэлэ гејдинэ,
Сиррини вермэјиб инсан эһлинэ.
Чохларын башыны кэсиб тэрсинэ,
Јерини бош гојуб о залым дүнја.

Билмэз бу бөјүкдүр ја да ки, ушаг
Гэлбинэ илк күндән горху салачаг.
Гисмэти оларса бешчэ аршын ағ,
Она да көз дикиб јанандыр дүнја.

Чохунун өмрүнү ејләјир јары,
Гисмэти олмајыр неч кэсэ вары.
Әлибош көндэрир мэзара сары,
Даг чэкир инсана бивэфа дүнја.

Гојмајыр мэзарда раһат јатмаға,
Әридир инсаны верир торпага.
Рәһими гојмады чатсын хош чаға,
Салачаг јолуну бура да дүнја.

05.05.97.

КӨРМҮШӘМ

Көзүмү дүнјаја ачдыгым күндән,
Әзијјәт көрмүшәм, эзаб көрмүшәм.
Бәлалы талејим јандырыб мәни,
Од тутуб гәлбими јанан көрмүшәм.

Зәманә салдырды мәни зилләтә,
Дәјишди јолуну атды гүрбәтә.
Өлдүрүр, дирилдир салыр миннәтә,
Өзүмү өзүмә гәним көрмүшәм.

Даима фикирләр артырыр гәми,
Гәлбимдә дашыдым инан дәрдими,
Үзмүшәм дүнјадан санки әлими,
Өзүмү фикирдә, гәмдә көрмүшәм.

Танрымыз саларса мәни нәзәрдән,
Уммурам көмәји залым бәндәдән,
Рәһимәм гүрбәтә кәлиб дүшәндән,
О күндән гәлбими јанан көрмүшәм.

07.05.97.

ДҮНҮ
МӨШҮМЧӨН
ДЭJMЭ ХЭТРИНЭ

Јашајыб чаһанда чатсан әһдинә,
Садә ол һеч кәсин дәјмә хәтринә,
Гәфилдән бир адам әл ачса сәнә,
Көмәк ет дәјмә сән онун хәтринә.

Сәрраф ол биләсэн елин гәдрини,
Маһалда һеч кәсин гырма гәлбини,
Ешитсән достунун чүзи сәһвини,
Өјрәниб билмәмиш дәјмә хәтринә.

Ким исә достундан сөјләр јаланы,
Истәр ки, сәнинлә вура араны,
Алданыб вермәзсэн доста саламы,
Һеч нәдән дәјмә сән онун хәтринә.

Јаланчы сөзләрә, кәл инанма сән
Достуну өмүрлүк сән итирәрсән.
Рәһими сонрадан баша дүшәрсән,
Үз-үзә кәләрсән дәјмә хәтринә.

02.01.97.

ВАРМЫ

Дејирләр дәрдимин јохдур дапасы,
Де чаван галмағын мәнасы вармы?
Өмрүмүн эзабла кечиб јарысы,
Бу дәрди чәкмәјин чәфасы вармы?

* * *

Дүнјанын дәрдини чәкиб көрмүшәм,
Даваны дәрдимә мәлһәм етмишәм,
Јад елдә гочалыб әлдән дүшмүшәм,
Гүрбәтдә өлмәјин гијмәти вармы?

* * *

Дәрманы хәстәјә сечәсән кәрәк,
Тәсәлли Рәһимә едәрми көмәк?
Көчәрсә дүнјадан о дилсиз үрәк,
Логманын бу дәрдә дапасы вармы?

06.07.97

ЗЭМАНЭ

Дагларын гојнунда кэлдим чаһана,
Күлмәди үзүмә залым зэманэ.
Мәни һәсрәт гојуб ана Вәтәнэ,
Јандырды синәми залым зэманэ.

Кәнчикән Оғуздан ајрылды јолум,
Бир мүддәт одлара алышдым, јандым
Јенидән Кәнчәдә бир кома јапдым,
Ону да чох көрдү мәнә зэманэ.

Әләјиб әләкдән кечирдиб мәни,
Даима кәнлүмүн олубдур гәми.
Көзүмлә көрмүшәм мән чәһәннәми,
Ағладыб, дағ чәкиб мәнә зэманэ.

Тапмадым өзүмә бир јердә гәрар,
Мәһв олду үрәкдә ширин арзулар.
Нә вахтса јәгин ки, хош күнүм олар,
Јенидән гүрбәтә салмаз зэманэ.

Фәләјин дүшмәсин һеч кәс фелинә,
Танрымыз бу јолу ачыбдыр мәнә,
Рәһимәм кәлмишәм улу Вәтәнә,
Гыјмасын бир даһа мәнә зэманэ.

НЕЈЛӘЈИМ

Залым фәләк салды мәни чөлләрә,
Дөзмәјир дәрдрә үрәк нејләјим?
Кафирләр дә һеј көзүмү ағладыр,
Салыр мәни мин эзаба нејләјим?

* * *

Талан салыб јурд-јувамы дағытды,
Килид вуруб дәнанымы бағлатды,
Бу өмрүмдән нечә фәсли азалтды,
Күлмәди үзүмә һәјат нејләјим?

* * *

Јәгин ки, талејим јазылыб белә,
Ахыдыб өмрүмү дөндәрдим селә.
Гүрбәтин һалыны мән билә-билә,
Өзүмү гүрбәтә салдым нејләјим?

* * *

Дағылды дүнјамыз, дәјишди заман
Верилди һөкмүмә бир белә фәрман,
Кәсилди өмрүмә гаранлыг зиндан,
Рәһимәм, зүлмәтә дүшдүм нејләјим.

29.04.01.

ГОРХУРАМ

Нәрдән чыхыб гәмли-гәмли кәзирәм,
Кәдәрләниб, гүссәләниб, горхурам.
Булуд кими елә бил ки, долурам
Селә дөнүб дашмағымдан горхурам.

* * *

Кечә-күндүз јаныр үрәк нә едим?
Бу маһалда һөрмәт-иззәт көрмәдим,
Ахыр кедиб торпагына сәрилдим,
Диванәјәм бу һалымдан горхурам.

* * *

Үз чәвириб бу дијара кәлмишәм,
Рәһим дејир јахшы-јаман көрмүшәм,
Әлдә гәләм мән хәјала далмышам,
Шер јазыб, поэмағымдан горхурам.

ИСТЭРЭМ

Дэрд билиб, сөз ганан бир вэфадара
Чохдандыр гэлбими ачмаг истэрэм.
Виранэ көнлүмү едиб таримар,
Дэрдими онунла бөлмэк истэрэм.

* * *

Атаны баладан фэлэк ајырды,
Јолуму дәјишиб гүрбэтэ салды.
Даг чэкиб синэмэ мәни ағлатды,
Саһиби-замандан имдад истэрэм.

* * *

Чэкилди синэмэ ајрылыг дагы,
Ширин шәрбәтимэ гатылды агы.
Әлимдән алыбдыр арха-дајагы,
Инан ки, бу јолдан дөнмэк истэрэм.

* * *

Рәһимәм, бәлалар чэкибдир башым,
О бөјүк јарадан олуб сирдашым.
Бир мөзар дашына јазылса јашым,
О сојуг мөзардан гачмаг истэрэм.

01.07.96.

МУБАРӘК ОЛСУН

Әйләшиб мәчлисдә ики нөврәстә,
Дејирәм тојунуз мүбарәк олсун.
Тахылыб бармаға нишан үзүјү,
О үзүк даима гисмәтин олсун.

Вар олсун үзүјү бармаға тахан,
Сизә көмәк олсун бөјүк Јарадан,
Севинсин, шад олсун атан вә анан
Гајнана сизләрә, гој ана олсун.

Севин бир-биринизи дүнјалар гәдәр,
Тәмиз мәнлијиниз артар учалар,
Вахт кәләр өвладлар башыны гатар,
О күнләр сизә дә тез гисмәт олсун.

Өзүнә илк күндән газан һөрмәти,
Итмәсин атанын һалал зәһмәти,
Евинин сиррини сахла хәлвәти,
Дүнјада ән тәмиз ад сәнин олсун.

Севкиниз, арзунуз камала јетсин
Танрымыз сизлэрэ өвлад көндəрсин,
Атаныз, ананыз көрсүн, севинсин
Бах белə мүждəлэр пажыныз олсун.

Рəхимəм сизинлə бу мəчлисдəјəм,
Шеримдир сизлэрə, анчаг һəдијјəм
Хошбəхтдир бу күнү һэр ики нəвəм,
Бу күнкү тојунуз мұбарəк олсун.

Тел-Әвиз

01.07.97.

СЭНИН АД КҮНҮН

Гоһумлар мәчлиси гој, алгышласын
Десинләр ад күнүн мүбарәк олсун.
Арзусу ананын күл-чичәк ачсын,
Көрпәмиз ад күнүн мүбарәк олсун.

Бу күнү севинир ата-аналар,
Оглуна ад күнү кечирдир онлар,
Мәчлисә жығылыб эзиз гоһумлар,
Дејирләр ад күнүн мүбарәк олсун.

Әјләшиб мәчлисдә ағбирчәк нәнә,
Нәвәдән бу күнү көрүр нәтичә.
Танрымыз көстәрсин она көтүкчә,
Сөјләсин ад күнүн мүбарәк олсун.

Нәнәләр, бабалар вериб баш-баша
Бу күн нәвәләри чатыб бир јаша,
Вахт олсун онлары көрсүнләр гоша,
Атдыгы гәдәмләр мүбарәк олсун.

Көрпәјә, ај Рәһим, јахын оланлар
Әмиләр, дајылар, бир дә халалар
Мәчлисдә әјләшиб бу күн бибиләр,
Дејирләр тојунуз мүбарәк олсун.

13.11.96.

УҒУРЛУ ОЛСУН

Бабанын үрәји, арзу, диләји
Руфаным, ад күнүн мүбарәк олсун.
Чатыбсан бу күнү он үч јашына,
Атдығын һәр аддым уғурлу олсун.

* * *

Бабанын, нәнәнин сәнсэн үрәји,
Атанын-ананын арзу, диләји.
О алты гардашын сәнсэн кәрәји,
Танрымыз сизләрә, гој көмәк олсун.

* * *

Чатыбсан сән бу күн он үч јашына,
Јарадан јетишсин һеј имдадына,
Бу күндән дајагсан бил ки, атана
Гардашлар арханда дајағын олсун.

* * *

Балача бәјисән сән бу мәчлисин,
Нәнәләр, гој сәни өпсүн севинсин
Анан да мәчлиседән бир кәлин сечсин,
Рәһимәм нәвәдән нәтичәм олсун.

12.12.01.

БУ КҮН

Башына дөндүжүм, ај улу Танры,
Баһарын эн көзэл чагырыр бу күн.
Исрајыл чатыбдыр он үч жашына,
Фэсилин эн көзэл аныдыр бу күн.

* * *

Атанын севинчи сыгмыр чаһана,
Севинир, шад олур мүгәддәс ана
Өвлады чатыбдыр он үч жашына,
Өмүрдә эн әзиз анадыр бу күн.

* * *

Јыгылыб мәчлисә достлар, гоһумлар
Атаны-ананы тәбрик едирләр,
Севинир нәнәләр, әзиз бибиләр
Әмиләр шад олуб, севинир бу күн.

* * *

Исрајил, ад күнүн мүбарәк олсун
Һәјатын мәналы, уғурлу олсун
Көјләрин гапысы, гој ачыг олсун
Тәбрики, алгышы ешитсин бу күн.

* * *

Дајылар чох сеvir бачыоглуну,
Халалар әһд едир бөјүк тојуну,
Бачылар көзләјир кәлин јолуну,
Рәһим дә шад олуб севинир бу күн.

26.03.01.

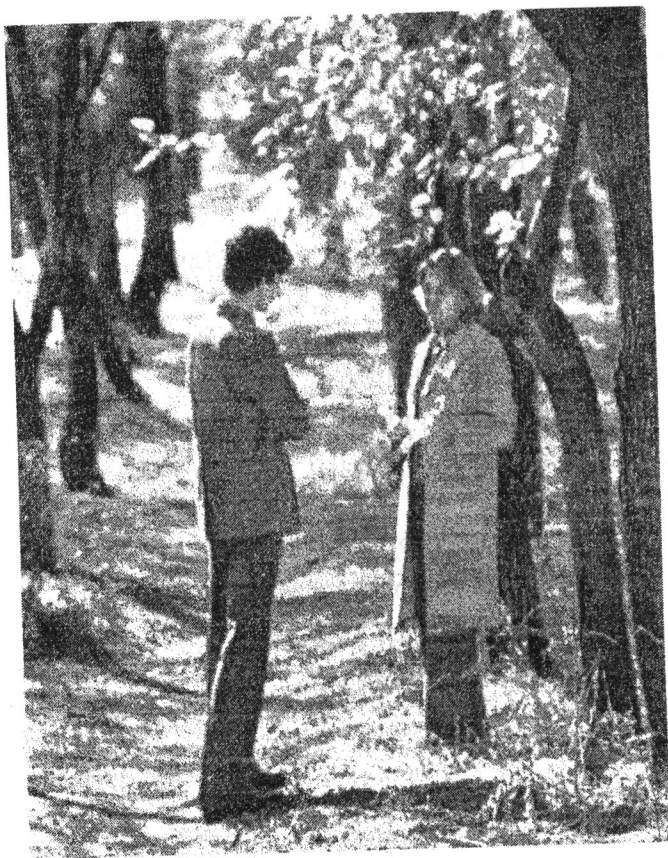
БЕЛӘ МӘЧЛИСИ

Гоһум, достлугунуз олсун әбәди
Шән көрүм һәмишә белә мәчлиси.
Кәлин тәбрик едәк бәји-кәлини,
Онлардыр бәзәјән белә мәчлиси.

Аталар, аналар, көзүңүз ајдын
Гәлбиниз севинчлә долудур бу күн.
Вахт олсун гучага нәвә көтүрүн,
Онлар да кечирсин белә мәчлиси.

Бу күнү көзләјир ата, аналар
Онларын гәлбиндә арзу, диләк вар
Хошбәхт олсун доғма, әзиз өвладлар
Рәһим дә гој севсин белә мәчлиси.

24.10.96.

ГАҲЫТ КУЛУМ

Сәнсиз галыб кул багчалар,
Гојма һәсрәт, гајыт, кулүм
Гәм јукуну чәкә билмир,
Өз јурдуна, гајыт, кулүм.

ГАЈЫТ КҮЛҮМ

Сәнсиз галыб күл багчалар,
Гојма һәсрәт, гајыт, күлүм
Гәм жүкүнү чәкә билмир,
Өз јурдуна, гајыт, күлүм.

* * *

Күл-чичәкләр саралыбды,
Көнүл евим таланыбды.
Өмүр јаман һаглајыбды,
Инсафа кәл, гајыт, күлүм.

* * *

Рәһим көзләр һеј јолуну,
Дәрд бүрүјүб саг-солуну,
Гучмаға ач сәни голуну,
Чох јубанма, гајыт, күлүм.

25.29.04.

ҺӘЖАТ ЈОЛДАШЫ

Кишинин чаһанда учалар башы,
Әрини севәрсә һәжат јолдашы.
Сахлајар саф адын, чәкәр назыны
Чанына чан гатар һәжат јолдашы.

* * *

Ана тәк һәр заман чәкәр чәфаны,
Даима дәрдинә едәр даваны,
Сәнә хатырлар доғма ананы,
Кишијә үрәкдир һәжат јолдашы.

* * *

Кечәни сүбһә тәк галар јухусуз,
Өвлады сәсләјәр оlanda күндүз,
Һәжатда солмасын гызылкүлүмүз,
Инсана анадыр, һәжат јолдашы.

* * *

Агрылар баш вериб дәјишсә һалым,
Әл чәкмәз јанымдан олар пәнаһым,
Гадынсыз нә лазым дөвләтим-варым,
Рәһимә шәфадыр һәжат јолдашы.

13.11.96.

ВЕРСИН

Дәрдими истәрәм назенин билсин,
Ешги пүнһан едиб гэлбини версин,
Узаг етсин мәни һичрани-гәмдән,
Бу диванә көнлүмә ешгини версин.

* * *

Гојмасын һичранын одуна јанам,
Мән ону өзүмә өзкә-јад санам,
Бәлаји-ешгидән бир күн утанам,
Инсаф едиб ашигинә чан версин.

* * *

Әрзими дилдарә бәс ким сөјләсин?
Дәрдими истәрәм әғјар билмәсин.
О чејран бахышлым бизләрә кәлсин,
Рәһимә мүждәни, гој өзү версин.

26.11.96.

ГАЛСЫН

Бу пәришан көнлүм һалыма јансын,
Дәрдим пүнһан едиб гејдимә галсын,
Узаг етсин мәни һичрани-гәмдән,
Чәкдијим эзаблар архада галсын.

* * *

Дәрдимә даваны логманлар етсин,
Гүссә, кәдәр мәнән узага кетсин.
Агры-ачым, гој азыб-итсин
Дәрдимин дәрманы танрја галсын.

* * *

Истәрәм бир тәбиб јара бағласын,
Дәрдимә даваны ахтарсын, тапсын
Рәһимә чан версин, јада өлдүрсүн
Јахшылар чаһанда әбәди галсын.

11.11.96.

СЕВИРСЭН МЭНИ

Алэми-рөјада көрөндөн сәни,
Сөз вердин үрөклөн сеvirсән мәни.
Бир мүддәт долашдыг чөлү-чәмәни,
Тәк гојуб кедибсән о күндән мәни.

Чохдандыр көрүнмүр сәнин чамалын,
Јәгин ки, о күндән дәјишиб һалын
Бир күн мәнә чатар јәгин сорагын,
Верәрләр мүждәни сеvirсән мәни.

Ахтарыб сөјләрсән бәс, Рәһим һаны?
Тәрк едиб кедәндә күллү багчаны,
Јадына саларсан ширин рөјаны,
Сөјләрсән чашдыран хәјалдыр мәни.

21.01.97.

А ЧЕЈРАН

Од салыб чисмимә дәрдли гәлбимә,
Виранә көнлүмү јыхдын, а Чејран.
Һавалы гәлбими едиб таримар,
Атәшә салыбсан јаныр, а Чејран.

Гуртара билмәдим дәрдин әлиндән,
Алышыр үрәјим гәмдән, гүссәдән
Јанырам одуна сән кедән күндән,
Көз дүшүб синәмә јаныр, а Чејран.

Көзләрим һәр заман көзләр јолуну,
Итирмишәм сән тәк јарын гојнуну,
Гојма һәсрәт бир дә көрүм бојуну,
Кәл сөндүр алову-оду, а Чејран.

Дәрдә-гәмә салдын мәни нејләјим?
Бир өзүмәм, бир дә сәнсэн килејим.
Танрымыздан будур бирчә диләјим,
Ајырмасын мәни сәндән, а Чејран.

Москва
03.08.98.

ДОҒМА АНА ДИЛИМ

(Иврит дилиндә олан
шеирләр)

ХЭБЭРТИ НИСДИ

Рафданда дүлмэрэш вэкүрди стәрди,
Эз дәрдемэ һич кәсә хәбәри нисди.
Нә шөвмә нә рuzма һичиш нәмунди,
Әзи кор һич кәсә хәбәри нисди.

Дүлмәрә сухунди ту ишдрафди,
Әзсәрмә фикиртү һәлә нәрафди.
Аташтү һәмишә мәрә сухунди,
Әздүлмә һич түрә хәбәртү нисди.

Рәфданда коф дорәј хәбәр чохдәннүм,
Вокошдә чунмәрә әтү дорәннүм.
Арахту чуммәрә амбар токошдум,
Чи омо әсәртү хәбәрмә нисди.

Насданум чибисдо ту нәјәмори,
Нәбукә рәхтүрә киникә күрди.
Әсәрмә амбара фикир омори,
Рәһимә әз дүли хәбәртү нисди.

5.01.97.

ЭТҮ ГҮФДИРЭ

Фикирһо амбари мэрэ эсэрмэ,
Дэрдмэрэ наданүм этү гуфдирэ.
Һэммэјрэ дөшдэнүм дүлмэ,
Дүлмэрэ насданүм этү гуфдирэ.

Амбари дэрдһојмэ һичкэс нитану,
Чэтини инсонэ мүкүрү импоју.
Мэрд бијо эһэрчи нүшү мобибу,
Гофмэрэ насданүм этү гуфдирэ.

Дүлмэрэ һэмишэ тэмиз дошдэнүм,
Хубһорэ эримэ бирор сохдэнүм.
Бураки у нуна мэ танусданум,
Писирэ насданум этү гуфдирэ.

Рәһимэ эз дүли хэбэртү нисди,
И рузһо эримэ һашданки шөви.
Бэгзирэ мозоли амбар сухдэји,
Чэтини! Эритү нитам гуфлирэ.

19.03.97.

ЗҮРИ КҮШДЭ

Ja аташ офдори мэрэ эдүлмэ,
Алова насданүм нич чирэ күшдэ.
Насданүм кофмэрэ ашкор куфтирэ,
Мундэндэ эдүлмэ дэрд мэрэ күшдэ.

Нисчора хубһорэ тани шунохи,
Дүлтүпэ эһиркэс ошкор нэкиини.
Мэрд исди эз зэнһо амбар зэрфуни,
Эзини мэрдһорэ зэн зүри күшдэ.

Фуррокор инсонэ жэ чүтгүж дори,
Амбара кэдэһо нүмэ мэрд нории.
Эсэри зэнирэ жэжлуги вэри,
Эзини мэрдһорэ зэн зүри күшдэ.

Хубирэ писирэ нэсэ танусда,
Кэрдэ кор вэнкэсди эдүли жара.
Эбикур гоһумһо у бири мара,
Эзини охмохэ дэрд зүри күшдэ.

Рәһимэ һичмәһэл дүз чоһоб нидү,
Насдани хужгири нэки агүллү.
Зэн бирри сәрирэ нории жэ күдү,
Эзини кэдэрэ сэр зүри күшдэ.

18.03.97.

ШОР БИРЭ ДҮЛМЭ

Эји хори појмэрэ норэ бэгдэ мэ,
Шор бири эзуруз мэрэ и дүлмэ.
Эз дүлмэ варасди тэршо лэрз һојмэ,
Оморэм э вэтэн шор бири дүлмэ.

И хори эзизи эри говриһо,
Күмэки эиму у кэлэ худо.
Миллэтмэ кураји зүк зэнү инчо,
Вүнүм мэј Руза шорбу и дүлмэ.

И хори күмэки эри һэммэји,
Пур кәрдо һәмишэ хурдэ бәрдэји.
Кут кәрдо залума писэ пәнчэји,
Дәс кәшу эзинчо шорбу и дүлмэ.

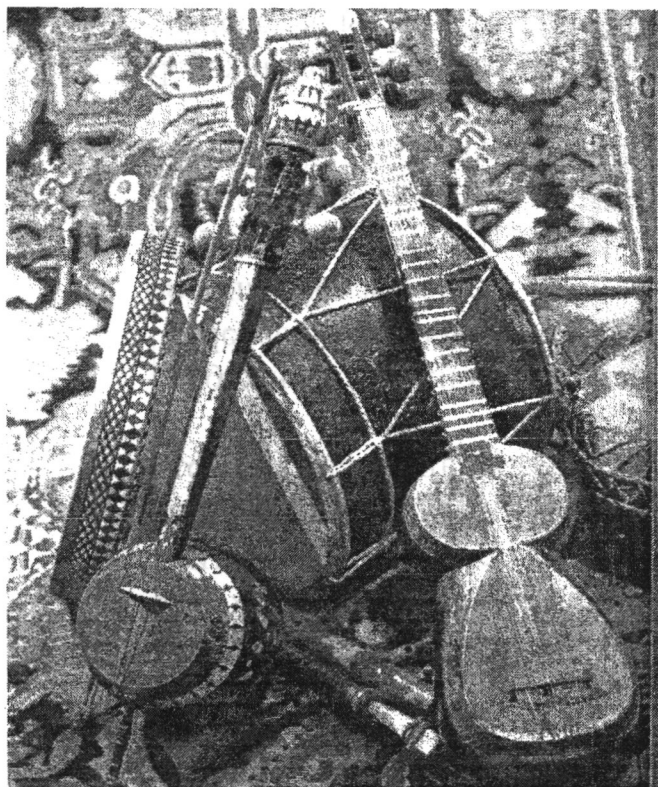
Вадаров хубпорэ писчо эзјари,
Варасү милләтэ у тәрси ләрзи.
Лошолоймэ нүмирэ Рәһим күрдәки,
Һәмишэ шор бирэ варафда дүлмэ.

19.03.97.

МА ЫНЫЛАР

ШАД ХЭБЭР

Баһар мүждәли дилбәр,
Верир бизә шад хәбәр,
Бағчадакы лаләләр,
Верир баһардан хәбәр.

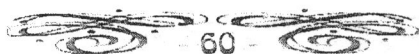
Нәгарәт:

Шад хәбәр шад хәбәр,
Баһар нәгмәли дилбәр,
Бағчадакы лаләләр,
Верир өмүрдән хәбәр.

Баһар версин мөһләти,
Гызлар етсин сөһбәти,
Версин јара хәлвәти,
Додаглары шад хәбәр.

Нәгарәт:

Шад хәбәр, шад хәбәр,
Баһар нәгмәли дилбәр,
Бағчадакы лаләләр,
Верир өмүрдән хәбәр.

Ана чатсын мэтлэбэ,
Кэлин кэтирсин евэ,
Севинсинлэр аталар,
Ешитсинлэр шад хэбэр.

Нэгэрэт:

Шад хэбэр. шад хэбэр
Баһар нэгмэли дилбэр,
Багчадакы лалэлэр,
Верир өмүрдэн хэбэр.

13.12.96.

САФ НИЈЭТЛИ
КЭЛИНЛЭР

Багча багы сәһәрләр,
Кәзәр назлы кәлинләр.
Сүсэн сүнбүл күл дәрәр,
Бизим назлы кәлинләр.

Нәгарәт:

Ана үзлү кәлинләр,
Ширин сөзлү кәлинләр,
Гој арзунуз күл ачсын,
Саф нијјәтли кәлинләр.

Сәһәрин хош нәфәси,
Кәлинләр күл гөнчәси,
Салыр бага шөләни,
Бизим назлы кәлинләр.

Нәгарәт:

Ана үзлү кәлинләр,
Ширин сөзлү кәлинләр,

Гој арзунуз күл ачсын,
Саф нијјәтли кәлинләр.

Жириб ешгин бағына,
Дүшүб јар сорағына,
Енир булаг башына,
Бизим назлы кәлинләр.

Нәгарәт:

Ана үзлү кәлинләр,
Ширин сөзлү кәлинләр,
Гој арзунуз күл ачсын,
Саф нијјәтли кәлинләр.

14.01.97.

Китабын ичиндәкиләр

Г.Гырхгызлы. Поетик дүҗулу һиссләр.....3

АМАН АҖРЫЛЫГ

Аҗрылыг.....8

Бурада һәлә.....9

Аҗ Кәнчә.....11

А Кәнчә.....12

Көнүл.....13

Вәтән гәдрини.....14

Мәни.....15

Кәләндән бәри.....16

Артырыр гәми.....17

Мәни.....18

Еҗлә.....19

Јаныр үрәҗим.....20

ДУҢЈА

Мәнасы вармы.....22

Салар.....23

Вермә сиррини.....24

Анадыр-ана.....25

Кедир.....26

Биләр гәдрини.....27

Лазымдыр.....28

Дүңја.....30

Көрмүшәм.....31

Дәҗмә хәтринә.....32

Вармы.....	33
Зәманә.....	34
Нејләјим.....	35
Горхурам.....	36
Истәрәм.....	37
Мүбарәк олсун.....	38
Сәнин ад күнүн.....	40
Уғурлу олсун.....	41
Бу күн.....	42
Белә мәчлиси.....	43

ГАҖЫТ КҮЛҮМ

Гаҗыт күлүм.....	46
Һәјат јолдашы.....	47
Версин.....	48
Галсын.....	49
Севирсән мәни.....	50
А чејран.....	51

ДОҒМА АНА ДИЛИМ

Хәбәрти нисди.....	54
Әти гүфдирә.....	55
Зүри күшдә.....	56
Шор брә дүлмә.....	57

МА ҺНЫЛАР

Шад хәбәр.....	60
Саф нијјәтли кәлинләр.....	62

РӘҺИМ МӘРДАН оғлу ИСАГОВ
(РӘҺИМ КӘНЧӘЛИ)

АҒЛА КӨНҮЛ

Нәшриятин директору:

Намиг БАБАЈЕВ

Дизайнер:

Мәтанәт ӘНВӘРГЫЗЫ

Оператор:

Севда ЕЛХАНГЫЗЫ

Лисензија № : 022142

Ығылмаға верилмишдир: 01.11.2005

Чапа имзаланмышдыр: 30.11.2005

Кағызын форматы: 60/90 1/16

Физики чап вәрәги: 4,1

Тиражы: 300

Гијмәти мугавилә илә

Үнван: Кәнчә шәһәри Инзибати

бина, 378-чи отаг.

Тел: 56-07-70.

Моб: 355-30-57

Рəхим Мəрдан оғлу Исагов
3 мај 1943-чү илдә Оғуз (Варташен)
рајонунда анадан олуб. 1960-чы
илдә ана јурду гэдәр әзиз билдији
Кәнчәјә кечүб. Мүәјјән сәбәбләр
үзүндән 1995-чи илдә Исраилә кәч-
мәјә мәчбур олан Рəхим Мəрдан-
оғлу ата-баба јурду Тәл-Әвиедә
өзүнү гурбәтдәки кими һисс едиб.
Мәһз “Ағла көнүл” китабы да
гурбәт елдә Кәнчәјә мähәббәтдән
јараныб.

בית הכנסת הגדול בירושלים
THE JERUSALEM GREAT SYNAGOGUE

